

Elinvoimaohjelman toteutuminen

28.4.2025
Lassi Rosala

Elinvoimaohjelmalla edistetään kaupunkistrategian toteuttamista.

Elinvoimaohjelman tarkoituksena on olla kaupunkistrategian toteuttamista edistävää käytännönläheinen suunnitelma, jolla konkretisoidaan kärkihankkeiden sisältöä elinkeinopolitiikan, saariston ja matkailun kehittämisen näkökulmista.

Ohjelman tavoitteena on vahvistaa hyvinvointia sekä hyviä elämisen ja toimeentulon mahdollisuuksia kaikissa Naantalin osissa.

Elinvoimaohjelma otetaan huomioon valmisteltaessa seuraavien talousarvioiden kaupunkitason ja tulosalueiden strategisia toimenpiteitä ja määrärahavaroja.

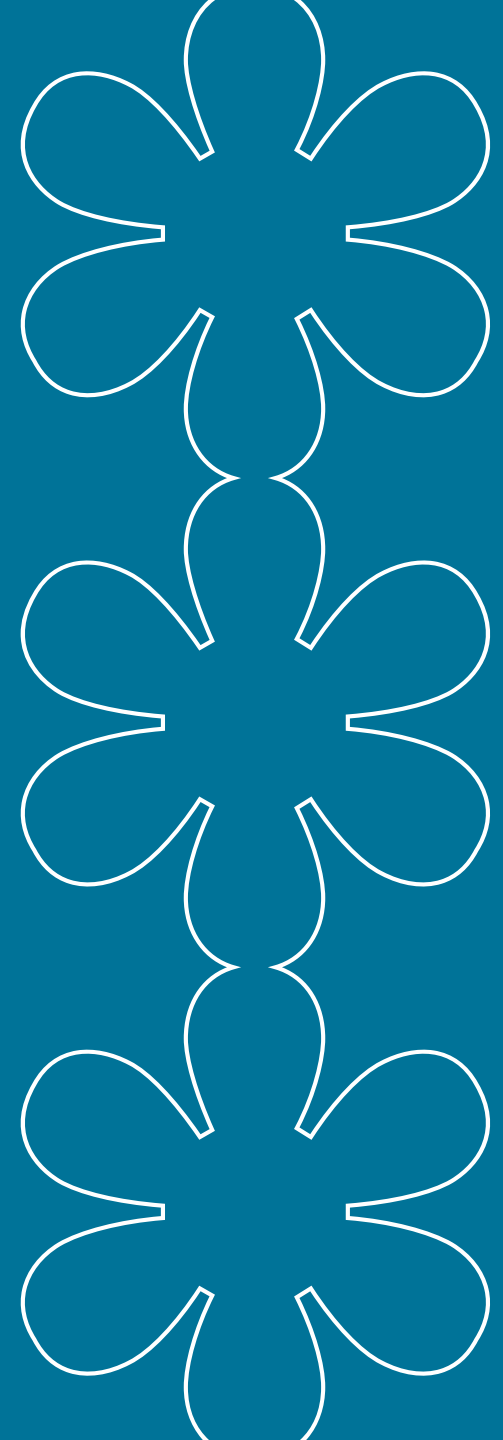
Elinvoimaohjelman toteutumista seurataan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä.

[Tutustu elinvoimaohjelmaan](#)

Elinvoima-
ohjelman
näkökulmat
=
Strategiset
painopisteet

- Maltillinen kasvu
- Elinkeinot
- Sujuvat palvelut
- Perheystävällisyys
- Hyvinvointi ja terveys
- Saaristokaupunki

- Aktiivinen edunvalvonta ja yhteistyö

Aktiivinen edunvalvonta ja yhteistyö

Painopiste	Toimenpide	Kuvaus	Toimijat ja vastuutaho	Toteuma 4/2025
Aktiivinen edunvalvonta ja yhteistyö	Raideliikenneyhteyksien ja -ratkaisujen edistäminen lähi- ja kaukoliikenteessä.	Ratapihan suunnitelmat ja kaavoitus etenevät ratasuunnittelun aikataulussa.	Kaupunginjohtaja, tekninen johtaja, yhdyskuntatekniikan päällikkö	Ratasuunnitelmat valmistumassa. Ratapihan ratasuunnitelma parhaillaan nähtävillä. Raisio-Naantali -radan perusparantamisen ratasuunnitelma tulossa nähtäville myöhemmin keväällä.
Aktiivinen edunvalvonta ja yhteistyö	Edunvalvonta E18 Turun kehätien perusparantamisen nopeuttamiseksi.	Tiesuunnitelman valmistuminen Traficomien hyväksymismenettelyyn 2023. E18 Raisio-Naantali tiesuunnitelma lainvoimaiseksi 2025, rakentaminen TenT-ydinverkkokäytäväasetuksen tavoitteiden mukaisesti.	Kaupunginjohtaja, tekninen johtaja, yhdyskuntatekniikan päällikkö	E18-tiesuunnitelma on laadittu, mutta sitä ei ole lähetetty hallinnolliseen käsittelyyn. Naantalissa tekninen kaavamuutos käsittelyssä parhaillaan. Raision kaavamuutokset kesken.
Aktiivinen edunvalvonta ja yhteistyö	Edunvalvonta ja yhteistyö mm. hyvinvointipalveluiden osalta on aktiivista.	Kaupunki toimii hyvinvoinnin mahdollistajana niin fyysisissä kuin digitaalisissa ympäristöissä ja muilla alustoilla. Toimimme hyvinvointialueen kanssa tasavertaisena kehittäjänä tarjoamalla tietoa ja osaamista menestymisen mahdollistamiseksi.	Kaupunginjohtaja, viestintäpäällikkö, toimialajohtajat	Varha tehnyt 1. vaiheen päätökset palveluverkosta ja kaupunki käy aktiivista keskustelua seuraavan vaiheen palveluverkosta. Kaupunki on valmistautunut yhtiöittämisvelvoitteen täyttämiseen.
Aktiivinen edunvalvonta ja yhteistyö	Naantalin asema saaristoisena kuntana säilyy.	Vaikutetaan saaristaisen kunnan kriteerien määrittelyyn tulevassa saaristolaisissa (saaristoindeksi) ja saariston sote-palveluihin saaristokuntien tehokkaalla yhteistyöllä ja edunvalvonnalla.		Kaupunki ollut mukana valmistelemassa saaristolakia ja saaristaisuuden määrittelyn kriteeristöä. Virkamiesvalmistelun osalta tehty. Saaristolain valmistelu jatkuu ja uudistus todennäköinen 2027.

Maltillinen kasvu

Painopiste	Toimenpide	Kuvaus	Toimijat ja vastuutaho	Toteuma 4/2025	
Maltillinen kasvu	Kaupungin asumismahdollisuuksien kehittäminen.	Kehitetään monimuotoisia asumismahdollisuuksia koko kaupungin alueella.	Kiinteistöpäällikkö, maankäyttöpäällikkö, viestintä	Neuvottelut jatkuvat. Rymättylässä tavoitteena kokeilu.	
Maltillinen kasvu		Tehostetaan saariston tonttien markkinointia ja lisätään tonttien houkuttelevuutta.		Keväällä markkinointikampanja saariston tonteista.	
Maltillinen kasvu	Etätyön ja monipaikkaisen työn edistäminen.	Tuetaan etätyön mahdollisuuksia mm. yhteistyötiloilla ja selvitetään olemassa olevien tilojen hyödyntämistä. Kerätään kokemuksia kaupungintalon etätyökokeilusta ja mahdollistetaan kokeilun jatkuminen tarvittaessa.	Kiinteistöpäällikkö, kehittäispäällikkö, elinkeinopäällikkö	Lisäetätyötilojen tarve ei ole ajankohtainen.	
Maltillinen kasvu	Rengasteiden kehittäminen.	Selvitetään saariston mikroengastien mahdollisuutta yhteistyössä Fölin kanssa (Ruissalo, Naantali)	Yhdyskuntatekniikan päällikkö, Visit Naantali	Vitharun käynnistää markkinaehtoisesti liikennöinnin aikavälillä 21.6.-3.8. reitillä Aurajoki-Ruissalo-Naantalin vanhakaupunki. Toinen alus sesongin aikana suoraan Turusta Naantaliin.	

Maltillinen kasvu

Painopiste	Toimenpide	Kuvaus	Toimijat ja vastuutaho	Toteuma 4/2025
Maltillinen kasvu		Kehitetään pienen rengastien kevyen liikenteen väyliä sekä rengasteiden opasteita. Yhteysalusliikenteen aikataulujen sovittamista paikalliseen tarpeeseen ja joukkoliikenteen jatkovuoroihin edistetään hyvällä yhteistyöllä eri toimijoiden välillä.	Yhdyskuntatekniikan päällikkö, kehittämispäällikkö	Velkua-Teersalo-Hakkenpää - aikatauluja muokattu sopivammiksi matkailijoiden tarpeisiin. Valonian vetämässä Kapu-hankkeessa edistetään alueen pyöräilymahdollisuuksia. Naantalin saaristolla entistä suurempi näkyvyys Saaristo 2025 matkailuesitteessä. Pienen rengastien tiesuunnitelma välillä Merimasku-Rymättylä tulossa nähtäville keväällä 2025.
Maltillinen kasvu	Saariston saavutettavuuden edistäminen.	Pyritään lisäämään nopeita vuoroja Naantalista Turkuun. Tehostetaan julkisten kutsupohjaisten kuljetuspalvelujen markkinointia ja edistetään kimpapakyytejä.	Yhdyskuntatekniikan päällikkö, viestintä	Luonnonmaalla otettu käyttöön uudet joukkoliikennereitit.

Elinkeinot

Painopiste	Toimenpide	Kuvaus	Toimijat ja vastuutaho	Toteuma 4/2025
Elinkeinot	Tuetaan bio-, energia-, cleantech- ja kiertotalous-klusterin syntymistä alueellisessa yhteistyössä ja toteutetaan alan työpaikkojen syntymistä tukevaa maahankintaa ja investointeja.	Luodaan energia-, bio-, cleantech- ja kiertotalousalan työpaikka-alueita ja markkinoidaan niitä tehokkaasti. Korostetaan markkinoinnissa sataman ja syväväylän tarjoamia mahdollisuuksia.	Elinkeinopäällikkö, maankäyttöpäällikkö, kaupunginarkkitehti	Edistetään hankkeiden sijoittumista kaupungin maanhankintaan tähtäävillä ja muilla maankäyttöneuvotteluilla. Käydään säännöllisesti neuvotteluita vihreän siirtymän hankkeiden kanssa. GNE:n ja Liquid Windin hankkeet etenevät. Humaliston alueen kehittämiseen tähtäävät keskustelut käynnistetty maanomistajien kanssa. Isosuon kehittämishanke käynnistyy keväällä 2025.
Elinkeinot	Kasvatetaan työpaikkaomavaraisuutta ja turvataan raskaan teollisuuden toimintaedellytykset.	Tehdään yhteistyötä työpaikkaomavaraisuuden kasvattamiseksi järjestöjen, yritysten, hyvinvointialueen ja viranomaisten kanssa.	Elinkeinopäällikkö, työllisyyspäällikkö	Vuoden alussa käynnistyneen Turun työllisyysalueen ja Raision seudun työvoimapalveluiden toimintaan pyritään vaikuttamaan eri tasoilla. Turun seudun Invest In -sivusto avattu. Säännöllinen tonttimarkkinointi. Lyhyellä aikajänteellä käyttöön otettavien yritystonttien tarjonta on hyvin rajallinen.
		Varataan yritystoiminnalle alueita hyvien liikenneyhteyksien varrelta.	kaupunginarkkitehti	Vanton työpaikka-alue kaavoitusohjelmassa, kaavoitus ei vielä käynnistynyt.

Elinkeinot

Painopiste	Toimenpide	Kuvaus	Toimijat ja vastuutaho	Toteuma 4/2025
Elinkeinot	Kaupungin reagointi yrittäjien tarpeisiin on entistä nopeampaa.	Kontaktit kaiken kokoisiin yrityksiin ovat vahvat. Organisaatiouudistuksessa turvataan riittävät resurssit yrittäjien tarvitsemiin palveluihin.	Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat, elinkeinopäällikkö	Yritysvierailujen määrää kasvatettu. Yrityskysely syksyisin. Kysely työnantajayrityksille maaliskuussa. Kehitysjohtaja (4/2025) ja matkailupäällikkö (5/2025) aloittavat.
Elinkeinot	Tuetaan yritysten välistä yhteistyötä sekä yritysten ja oppilaitosten yhteistyötä.	Tarjotaan verkostoitumismahdollisuuksia yrittäjille ja tehdään konkreettista elinkeinoyhteistyötä oppilaitosten ja yrittäjien kanssa.	Elinkeinopäällikkö, työllisyyspäällikkö	Yhteistyösopimukset Raseko, ÅA, Turun AMK. Yhteistyötä ja ohjausta Rasekon osalta syvennetään osana työllisyysalueen läntisten kuntien yhteistyötä.
Elinkeinot	Saaristoyrittäjyyden näkyvyyden kasvattaminen ja saariston yritystonttien markkinointi.	Tuetaan yritysten yhteismarkkinointia ja huomioidaan pysyvien asukkaiden ohella myös vapaa-ajan asukkaat.	Elinkeinopäällikkö, viestintä	Naantalin yritysopas valmistui tammikuussa 2025. Sähköinen yrityskartta kaupungin verkkosivuilla.
Elinkeinot	Kalastuselinkeinoon toimintaedellytysten kehittäminen yhteistyössä alan toimijoiden kanssa.	Selvitetään yhteistyön muodot ja toimintatapa.	Kehittämispäällikkö	Kalastustoimijoiden yhteistyö on säännöllistä. Hylkeenarkottimet siirtymässä saaristolautakunnan vastuulle. Vanhankaupungin rannassa myydään tuoretta kalaa.

Elinkeinot

Painopiste	Toimenpide	Kuvaus	Toimijat ja vastuutaho	Toteuma 4/2025
Elinkeinot	Uusien matkailuyrittäjien ja – investointien houkuttelevuus.	Edistetään uusien matkailukohteiden syntymistä maankäyttöön, kaavoitukseen ja toimitiloihin liittyvillä ratkaisulla sekä poistamalla esteitä uusien matkailukohteiden käynnistymiseltä.	Elinkeinopäällikkö, maankäyttöpäällikkö, kaupunginarkkitehti, Visit Naantali	Matkailuyritysten kehittämishankkeita on edistetty (Herrankukkaro, Kultaranta resort). Hotellihankkeiden asemakaavoitus käynnissä. Camping kilpailutettiin alkuvuodesta.
Elinkeinot	Yritysalueiden saavutettavuuden parantaminen.	Selvitetään joukkoliikenteen mahdollisuuksia yritysalueilla.	Yhdyskuntatekniikan päällikkö, elinkeinopäällikkö	Selvitys joukkoliikenteen tarpeista Luolalan ja sataman alueella tehtiin kesäkuussa. Keskustelua käyty Fölin kanssa.
Elinkeinot	Keskustayrittäjien toimintaedellytysten ja yhteistyön tukeminen. Huolehtiminen riittävästä toimitilatarjonnasta keskusta-alueella.	Kehitetään keskustan vetovoimaisuutta ja elinvoimaa maankäytön ratkaisulla sekä toiminnallisuutta parantavilla toimenpiteillä.	Elinkeinopäällikkö, kaupunginarkkitehti, kiinteistöpäällikkö, Visit Naantali	Kaivokadun ja Tullikadun saneeraamattoman osan parantaminen 2025-2026. Keskustan kehittämissuunnitelma valmisteilla.

Sujuvat palvelut

Painopiste	Toimenpide	Kuvaus	Toimijat ja vastuutaho	Toteuma 4/2025
Sujuvat palvelut	Palvelutuotannon monituottajuusmallin kehittäminen.	Otetaan käyttöön monituottajuusmalli sekä joustavat toimintamallit saariston palveluissa.	Hankintapäällikkö, toimialajohtajat	IT-palvelut siirtyivät Tieralle.
Sujuvat palvelut	Kaupungin hankinnoista tiedottaminen.	Järjestetään markkinavuoropuheluita, viestitään onnistuneista hankinnoista, otetaan käyttöön hankintakalenteri.	Hankintapäällikkö	Hankintakalenteri on käytössä, hankinnoista viestitty mm. Nastassa.
Sujuvat palvelut	Asukkaiden osallistaminen.	Vaikuttamistoimielimille laaditaan toimintasäännöt. Vaikuttamistoimielimiä kuullaan ja osallistetaan riittävän aikaisessa vaiheessa kaupungin erilaisten hankkeiden suunnittelun ja toteutuksen yhteydessä.	Sivistyspalvelut, toimialat	Vaikuttamistoimielimet ovat kokoontuneet säännöllisesti. Pöytäkirjat ovat julkisesti luettavissa.
Sujuvat palvelut		Asukasbudjetoinnin kokeileminen.	Talousjohtaja, viestintäpäällikkö	Asukasbudjetoinnin toinen kerta käynnissä.

Perheystävällisyys

Painopiste	Toimenpide	Kuvaus	Toimijat ja vastuutaho	Toteuma 4/2025
Perheystävällisyys	Yrittäjyyskasvatuksen vahvistaminen.	Luodaan yrittäjyyskasvatukseen pysyvä toimintamalli.	Sivistyspalvelut	Yrittäjyyskasvatuksen toimintamalli valmistui marraskuussa 2024 ja tiimi aloitti toiminnan loppuvuodesta.
Perheystävällisyys	Elinvoiman vahvistaminen hyvillä ja monipuolisilla sivistyspalveluilla.	Kaupunki tarjoaa tasokkaat varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukion palvelut sekä monipuoliset vapaa-ajan toimintamahdollisuudet.	Sivistyspalvelut	Luonnonmaan perhetalon lisärakentamisen suunnittelu on käynnistetty.
		Kaupunki toimii osaamisen ja kehittämisen veturina tehden monialaista yhteistyötä muiden sivistys-, kulttuuri, liikunta- ja nuorisopalvelujen tuottajien kanssa.		Parlamentit ovat kokoontuneet aktiivisesti ja osallisuutta on edistetty mm. liikuntahallin ja Raatihuoneen kulttuuritalon osalta.

Hyvinvointi ja terveys

Painopiste	Toimenpide	Kuvaus	Toimijat ja vastuutaho	Toteuma 4/2025
Hyvinvointi ja terveys	Hyvinvoiva Naantali.	Kehitämme kuntalaisten hyvinvointia monipuolisilla kulttuurin ja vapaa-ajan palveluilla. Tehostamme tilojen käyttöä ja selvitämme tilojen riittävyyden: kirjastot, museo, harrastustilat, monitoimihalli, seurojen ja yhdistysten tilat.	Kehittämispäällikkö, kiinteistöpäällikkö, hyvinvointipalveluista vastaava, kulttuuri- ja viestintäsuunnittelija	Raatihuone kulttuurikäyttöön 2025. Vapautuvien tilojen selvitystä jatketaan. Asemapäällikön vuokraaminen kilpailutukseen.
	Saaristo on elävä ja yhteisöllinen.	Tuetaan saariston kehittämisverkoston ja –foorumien toimintaa sekä tapahtumia. Vahvistetaan lasten ja nuorten saaristoidentiteettiä sekä ylläpidetään lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksia.	Kehittämispäällikkö, sivistyspalvelut	Varhaiskasvatuksen saaristokasvatusohjelma valmistunut. Kulttuuriväylään lisätty saaristosisältöjä. Kaupungin tapahtumatuki käyttöön 2025.
	Kaupunki turvaa asukkailleen terveellisen ja turvallisen, toimivan ja viihtyisän elinympäristön.	Puhdas vesi, toimiva jätehuolto sekä katujen ja yleisten alueiden kunnossapito. Kaupunki toimii aktiivisesti ilmastonmuutoksen estämiseksi ja Saaristomeren tilan parantamiseksi.	Tekniset palvelut	Saaristomeriohjelma valmistui joulukuussa 2024. Toteutettu ja suunniteltu energiatehokkuusinvestointeja kaupungin kiinteistöihin. LSJH:n palvelutason määrittely on tehty. Saaristomeritoimenpiteet vuodelle 2025 on päätetty.

Saaristokaupunki

Painopiste	Toimenpide	Kuvaus	Toimijat ja vastuutaho	Toteuma 4/2025
Saaristokaupunki	Naantalissa on vetovoimaista saaristomatkailua.	Tehdään yhteistyötä Visit Turku Archipelagon kanssa ja osallistutaan uuden organisaation toiminnan kehittämiseen. Laaditaan Visit Naantalille uusi strategia. Finnlinesin uusien laivojen hyödyntäminen matkailumarkkinoinnissa.	Visit Naantali, viestintäpäällikkö	Muumi 80 -teemavuosi yhteistyötä mm. Naantalin kaupunki, Visit Tampere, Visit Turku Archipelago, Visit Naantali, Finnlines, Muumimaailma. Matkailutoimintojen uudelleenorganisointi käynnissä. Kaupungin viestintä markkinoi Naantalia mm. videoilla (kolmella kielellä) somessa sekä eri maakuntien ulkonäytöillä ja MTV3:ssa kesän 2025 kynnyksellä.
Saaristokaupunki	Kehitetään ja brändätään Naantalia hyvinvoinnin matkailukohteena.	Luodaan uusia elämystuotteita (mm. luontomatkailun mahdollisuuksien hyödyntäminen). Kehitetään rantaraittia.	Visit Naantali, viestintäpäällikkö, yhdyskuntatekniikan päällikkö, kaupunginarkkitehti	Muumien mietelausepolku avattiin elokuussa 2024. Mietelausepolkua laajennetaan 2025. Uudet kuviovalot rantaraitille talvella 2025. Asukasbudjetoinnin kautta opastaulut, jotka asennetaan keväällä 2025. Naantali-kirjaimet Killan eteen.
Saaristokaupunki	Tuetaan tapahtumien järjestämistä	Syvennetään tapahtumien yhteydessä tehtävää yhteistyötä ja tuetaan uusien tapahtumien järjestämistä eri paikoissa sekä taloudellisesti	Visit Naantali, viestintä- ja kehittämisspäällikkö, kulttuuri- ja viestintäsuunnittelija	Tapahtumatuki käyttöön 2025. Tukien valmistelun yhteistyö ja koordinointi. Avustuskäytäntöjen selvittäminen valmistunut. Laaditaan yleisohjeet avustusten myöntämisestä.
Saaristokaupunki	Saaristo on elävä ja yhteisöllinen	Tuetaan aktiivisia yhdistyksiä ja paikkaperusteista kehittämistä sekä kylien kehittämistä	Toimialat	Järjestetty alueellisia tilaisuuksia. Yhdistysavustukset ja tapahtumatuki.

Naantalin elinvoimalupaus

Naantalin kaupunki sekä Naantalin ja Rymättylän yrittäjät ovat solmineet elinvoimalupauksen vuosille 2023-2026. Tällä lupauksella sitoudumme yhdessä edistämään kaupungin yrittäjyystävällistä ilmapiiriä sekä vahvistamaan elinvoimaisuutta. Yhdessä voimme huolehtia siitä, että kaupunkimme veto- ja pitovoima vahvistuvat.

Yhdessä olemme sopineet, että panostamme alla mainittujen painopistealueiden edistämiseen. Yhteisillä tavoitteilla ja aktiivisella seurannalla haluamme konkreettisesti parantaa yritysten toimintaedellytyksiä, mikä vahvistaa kaupungin elinvoimaisuutta. Painopistealueiden toteutumista seurataan vuosittain kaupungin edustajien ja yrittäjäyhdistysten tapaamisissa.

Yhteiset painopistealueet

- Sitoudumme käymään aktiivista vuoropuhelua yrityskentän kanssa.
- Kehitämme lupa- ja kaavoitusprosessien sujuvuutta ja huomioimme kaavahankkeiden valmistelussa yritysten näkemykset ja ajatukset.
- Toteutamme yrittäjämysteisiä hankintoja kartoittamalla säännöllisesti markkinoita ja järjestämällä markkinavuoropuheluita. Pyrimme jakamaan mahdollisuuksien mukaan hankintoja sellaisiin kokonaisuuksiin, mikä mahdollistaa mikro- ja pk-yritysten osallistumisen kilpailutuksiin.
- Huomioimme päätöksenteossa vaikutukset yritysten toimintaympäristöön ja -edellytyksiin.
- Kannustamme yrittäjyyteen ja hyödynnämme Varsinais-Suomen Yrittäjien Maakuntaennustetta, Suomen Yrittäjien Kuntabarometriä sekä muita yritysten toimintaympäristöä ja -edellytyksiä, yritysilmapiiriä sekä yritysten ja kunnan välistä yhteistyötä mittaavia tutkimuksia ja selvityksiä toimintamme kehittämisessä.

Elinvoimalupaus on hyväksytty Naantalin kaupungin sekä Naantalin Yrittäjät ry:n ja Rymättylän Yrittäjät ry:n puolesta 29.3.2023

Laura Leppänen
kaupunginjohtaja

Annika Virtanen
puheenjohtaja
Naantalin Yrittäjät ry

Lassi Lähteenmäki
puheenjohtaja
Rymättylän Yrittäjät ry